

Další zprávy

Časopis pro pěstování matematiky, Vol. 87 (1962), No. 3, 386--388

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/117437>

Terms of use:

© Institute of Mathematics AS CR, 1962

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

kteře svou povahou spadají do diferenciální geometrie, nahrazuje v jeho době obvyklým syntetickým postupem. Rovněž je třeba poznamenat, že v duchu řešení geometrických problémů ještě na začátku dvacátého století, nezabývá se prof. J. Sobotka příliš diskusí jednotlivých možností. Přes tyto dnešní výhrady k metodě je zvláště třeba vysoko vyzvednout věcný obsah a význam dosažených výsledků.

Vedle své práce vědecké a učiteřské na universitě pracoval prof. J. Sobotka velmi mnoho a obětavě v *České akademii věd a umění*, v *Jednotě československých matematiků a fysiků*, *Královské české společnosti nauk*, *Národní radě badatelské* a dalších. Velký a aktivní zájem projevoval také o otázky vyučování matematice na střední škole. Uplatňoval zde zcela moderní požadavek, aby vyučování tzv. ryzí matematice bylo vždy doprovázeno výcvikem v početní technice na příkladech vzatých z technické praxe. Odráží se v tom nesporně vliv jeho učiteřského působení na vysokých školách technického směru.

Celá vědecká a učiteřská činnost profesora Jana Sobotky znamená jistě cenný a trvalý přínos pro československou geometrii.

PROF. DR. MILAN MIKAN SEDMDESÁTNIKEM

Dne 16. července 1962 dožívá se sedmdesáti let vynikající český geometr prof. dr. MILAN MIKAN. Patří k oné generaci, která zdárně navázala na slavné tradice české syntetické geometrie, oživila vědu moderními metodami a myšlenkami a postavila tak českou geometrii na jedno z předních míst ve světě. Mikanův vývoj, životopis i podrobný seznam jeho prací byl v tomto časopise uveřejněn před pěti lety.*) Dnes doplňujeme tento výčet činností prof. M. Mikana za posledních pět let.

Nejdřív nutno zdůraznit, že prof. M. Mikan dokončil a loni předal do tisku obsáhlou práci „*Möbiova a neeuclidovská geometrie jednoparametrových množin*“, která má v rukopise přes osmdesát stran a na níž autor pracoval několik let. Jde v ní o diferenciální geometrii křivek v Möbiově kulové geometrii, která zároveň poskytuje jeden z řady modelů Lobačevského geometrie. Příslušná problematika, totiž stanovení analogie Frenetových vzorců a tím i úplného systému diferenciálních invariantů křivky v Möbiově prostoru, vychází z prací W. BLASCHKEHO. Mikanovo řešení je hluboké, vyčerpávající celý problém a je do jisté míry překvapující. Přináší nové možnosti v Lobačevského geometrii vůbec. Práce je v tisku v Rozpravách ČSAV.

Vědecká práce prof. M. Mikana tím však není vyčerpána. V rámci fakultního úkolu na svém pracovišti studuje se svými spolupracovníky nejmodernější metody algebraické geometrie a algebraické topologie a podílí se tak na přípravě komentáře k algebraické geometrii. Vedle toho vede prof. M. Mikan seminář z tensorového počtu pro členy své katedry a koná pravidelný výklad o lineární algebře pro pracovníky Vysoké školy zeměděřské (VŠZ) v Praze.

*) K. HAVLÍČEK: Šedesát pět let profesora Milana Mikana. Časopis pro pěstování matematiky, 82 (1957), č. 4, 497—499.

Neúnavně plní prof. M. Mikan i své pedagogické úkoly na VŠZ. Je stále vedoucím katedry matematiky na této vysoké škole, přednáší matematiku na fakultě mechanice VŠZ a deskriptivní geometrii na agronomické fakultě VŠZ. Působí nejen při řádném, ale i při dálkovém studiu.

Loňského roku prof. M. Mikan onemocněl. Po prázdninách se však opět s novou chutí vrátil k své práci. Do dalších let mu přejeme dobré zdraví a mnoho radosti v další práci.

Karel Havlíček, Praha

OBHAJOBY DISERTAČNÍCH PRACÍ KANDIDÁTŮ VĚD

Disertační práce kandidátů fyzikálně-matematických věd obhájili tito kandidáti:

Na matematicko-fyzikální fakultě KU dne 6. prosince 1961 RNDr KAREL ŠINDELÁŘ práci „Planární a hyperplanární body“, BOHUMIL CENKL práci „Plocha v prostoru s projektivní konexí“ a JOSEF KOLOMÝ práci „O konvergenci a užití iteračních metod“;

při Matematickém ústavu ČSAV v Praze dne 29. září 1961 Ing. CTIRAD NOVÁK práci „Generátor funkce kosinus a sinus na základě kvasilineární interpolace“, dne 9. března 1962 MIROSLAV ŠISLER práci „Iterační metody řešení soustav nelineárních rovnic“ a JAROSLAV KAUTSKÝ práci „O aproximaci řešení eliptických diferenciálních rovnic na oblastech blízkých oblasti kanonické a jejich aplikacích v numerických metodách“.

Redakce

PŘEDNÁŠKY A DISKUSE

pořádané JČMF, Matematickým ústavem ČSAV
a matematicko-fyzikální fakultou KU v Praze

(Pokračování)

- 5. 2. 1962: *J. Kautský*, O aproximacích řešení eliptických diferenciálních rovnic na blízkých oblastech.
- 12. 2. 1962: *A. P. Juškevič* (Moskva), K 100. výročí úmrtí M. V. Ostrogradského.
- 19. 2. 1962: *Ludvík Janoš*, Metoda výpočtu relativního extrému jistého funkcionálu. (Viz referát na str. 375.)
- 26. 2. 1962: *František Nožička*, O speciálních systémech souřadných v Minkowského mechanice.
- 12. 3. 1962: *Václav Pfeffer*, Perronův integrál v topologických prostorech.
- 19. 3. 1962: *Karel Fischer*, Vybrané kapitoly z dějin astronomie české a polské.
- 26. 3. 1962: *Ladislav Procházka*, O štěpitelnosti smíšených Abelových grup.
- 2. 4. 1962: *Petr Vopěnka*, Nové metody v teorii množin.

Redakce

PAMĚTNÍ MEDAILE A JUBILEJNÍ POŠTOVNÍ ZNÁMKY JČMF

K letošnímu 100. výročí Jednoty čs. matematiků a fyziků byly raženy stříbrné a bronzové pamětní medaile s námětem „Matematika a fyzika základem rozvoje techniky“. Na jubilejním spolkovém sjezdu je dostali čestní členové JČMF, nositelé jubilejních vyznamenání a význační hosté. Na horním obrázku přinášíme reprodukci této pamětní medaile. Návrh na ni vytvořil profesor Vysoké školy umělecko-průmyslové JAN NUŠL.

Vlevo otiskujeme reprodukce dvou poštovních známek, které byly vydány k jubileu JČMF v únoru 1962 podle návrhů mistra MAXE ŠVABINSKÉHO. Fialová známka v ceně 40 h nese portréty FRANTIŠKA ZÁVIŠKY a KARLA PETRA a modrá známka v ceně 1,80 Kčs zobrazuje MILOSLAVA VALOUCHA a JURAJE HRONCE.

Redakce